

«Марий кундемысе калык-влакым духовно да нравственно сотемдарыме мер ушем» Правленийын кумда погынымаштыже пентгыдемдыме
2023 ий 14 сентябрь годсо 4№-ан протокол

Ўжмаш (Обращений)

Марий калыкын XII Всероссийский Погынжым 2024 ийыште эртараш палемдыме. Ме, «Марий кундемысе калык-влакым духовно да нравственно сотемдарыме мер ушем» правленийын енже-влак, шушаш Погынын оргкомитетше деке Ўжмаш дене лектына.

Шочмо Марий Элна – шуко национальностян республик, тыште түрлө культур ден этнос кокласе кыл, тыгак калык-влак коклаште тынысын илымаш исторически негызлалтын да пентгыдем толын. Кызыт кундемаштына илыше 680 түжем ен кокла гыч 41,8% – мари. МарНИИЯЛИ 2021 ийыште социологический шымлымашым эртарен да тыгай иктешлымашым ыштен: традиционный марий верам 6,2% респондент куча, тидыже 42 түжем наре ен лиш. Шкеныштым православныйлан шотлышо марийже 240 түжем енгыш погына.

Тиде фактым шотыш налаш гын, традиционный марий верам кучышо южо енгын позицийже öрыктара – нуно православный марий енгын гражданский праважым шыгыремдаш, марий калык Погынышто чон йöлен пашам ыштыме деч öрдыжеш кодаш тöчат. Тыгай койыш умылыдымашым веле огыл, ончыкылык верч тургыжланымашым луктеш. Умбажыжат тыге лиш гын, Россий кумдыкысо граждан обществыште илыше марий калык шелалтеш, тидыжак лöдыкшым луктеш, тыгайышке шуаш ынже лий.

Ме, «Марий кундемысе калык-влакым духовно да нравственно сотемдарыме мер ушем» енже-влак, тыге шонена: шушаш Погынын оргкомитетше ты йодышлан кугурак тütкышым ойырышаш, православный марий граждан-влаклан шке калыкшын XII Всероссийский Погынжым ямдылыме да эртарыме годым оргкомитет член семынат, паша группыштат тыршаш йöным пуыман.

Погынышто марий калыкын духовно-нравственный поянлыкшым вияндыме, исторический традицийже да национально-культурный йöлаже нерген йодышым шымлыме годым христиан просветительна-влакын кугу рольыштым шотыш налде ок лий. Шочмо калыкнам сотемдарыше М.Герасимов, И.Кедров, И.Ключников-Палантай, В.Лукьянов, И.Моляров, С.Нурминский, Т.Семенов, Я.Эшпай, Г.Яковлев да моло-влакат православный христианин семын ончен куштымо лийыныт. Марий калыкнам шинчымаш корныш нуно виктареныт, кундемаштына ятыр школым починыт, тунемшаш книгаг ямдыленыт, грамотым шареныт, тыгодым шочмо калыкнан духовный поянлыкшым арален кодаш, общественный самосознанийжым вияндаш тыршеныт.

Кызытсе проста огыл пагытыште православный марий ен-влак: ятыр туныктышо, священнослужитель, культур да искусство пашаен, общественный организаций-влакын представительышт – шочмо калыкнан пиалже да Марий Эл Республикынан тўзланамыз верч чот тыршат.

Марий калыкын Всероссийский Погынжо – тиде светский мероприятий. Светский улмыжак чыла участникын гражданский праваже тўр лийшашым палемда, кўн могай верам кучымо дене ойыркалыман огыл. Религиозный мероприятий дене танастарымаште, тыште тўрлў религиозный йўла ден традицийым, религиозный символым кучылтман огыл (ст.16 Федерального закона N125-ФЗ "О свободе совести и о религиозных объединениях" от 26.09.1997г.). Светский мероприятий ты обществом демократический негызше чын да пенгыде улмым ончыктышаш, тиде шукталтеш гын, ик национальность кўргыштў тўрлў религиозный ўшанымашлан кўра конфликт ден дискриминаций ок лий.

Ме, «Марий кундеммысе калык-влакым духовно да нравственно сотемдарыме мер ушемын» енже-влак, ўшанена: марий калыкын XII Всероссийский Погынжо кызытсе илышын чыла ойыртежым шотыш налеш да шочмо калыклан ончыкыжымат виянаш йўнлў чын корным ойырен налеш, кундемшытына илыше калык-влакын духовно-нравственный кўкшытыштым нўлталаш полша, уло Россий социумысо этнос ден конфессий-влак коклашке ваш умылымашым пурта.

Кўшнў палемдыме дене келшышын, ме теве мом темлена:

- 1) Православный марий граждан-влаклан шке калыкшын XII Всероссийский Погынжым ямдылыме да эртарыме пашашке ушнаш йўным моло-влак дене тўр пуаш;
- 2) Погынын программыжым ямдылыме годым «Марий кундеммысе Православий: традиций да кызытсе пагыт» темым тарватыше секцийым ышташ;
- 3) Марий калыкын XII Всероссийский Погынжым ямдылыме да эртарыме годым светский мероприятийын правилыже-влакым тўрыс шуктыман, сандене религиозный йўла ден символ-влакым кучылтман огыл.

Ўшанен кодына: тыгай кўлешан да кугу кумдыкым авалтыше мероприятий – Марий калыкын XII Всероссийский Погынжо – Марий Эл Республикыштына национальный иктешлыкым пенгыдемдыше да традиционный поянлыкым шукемдыше тўн паша лиеш.